

หลักการและเหตุผล

การได้รับข่าวสารมีความสำคัญในสังคมปัจจุบัน ซึ่งกำลังอยู่ในยุคแห่งสังคมข่าวสาร เพราะการได้รับข่าวสารของบุคคลจากสื่อต่าง ๆ เช่น วิทยุกระจายเสียง วิทยุโทรทัศน์ หนังสือพิมพ์ นิตยสาร และสื่ออื่น ๆ จะทำให้บุคคลมีความรู้ ความเข้าใจในเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น ตลอดจนสามารถ นำความรู้ ความเข้าใจ จากสารที่ได้รับในชีวิตประจำวันมาใช้ให้เกิดประโยชน์ หรือนำมาเพื่อการ ตัดสินใจที่จะกระทำ หรือไม่กระทำการใด ๆ ก็ตามในการดำเนินชีวิตของบุคคลนั้น ๆ ดังนั้นหาก บุคคลใดมีโอกาสพบปะ พูดคุย หรือรับฟังข่าวสารจากสื่อต่าง ๆ อยู่อย่างสม่ำเสมอแล้ว ก็จะสามารถ เลือกเปิดรับข่าวสาร หรือเนื้อหาข่าวสารตามที่ตนเองสนใจได้อย่างดี

ดังที่ได้กล่าวข้างต้นแล้วว่าการได้รับข่าวสารของบุคคลไม่ว่าจะผ่านการสื่อสารแบบใด จะช่วยให้มีความรู้ ความเข้าใจในเหตุการณ์ต่าง ๆ โดยเฉพาะอย่างยิ่งในสังคมประชาธิปไตย บุคคล ย่อมมีสิทธิและเสรีภาพอย่างเต็มที่ ที่จะได้รับข่าวสารอย่างเท่าเทียมกัน

ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ฉบับแก้ไขเพิ่มเติม (ฉบับที่ 5) พุทธศักราช 2538 ได้ระบุสาระสำคัญเกี่ยวกับคุณสมบัติของผู้มีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งไว้ว่าเยาวชนที่มีอายุ 18 ปีบริบูรณ์ ต้องไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร (ส.ส.) โดยเริ่มมีผลบังคับใช้ครั้งแรกในการ เลือกตั้งทั่วไป เมื่อวันที่ 2 กรกฎาคม 2538

จากประเด็นดังกล่าวทำให้เกิดการอภิปรายกันอย่างกว้างขวางถึงความเหมาะสมด้าน ความรู้ ความเข้าใจ จิตสำนึก และวุฒิภาวะ ของเยาวชนดังกล่าวที่จะเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจ ทางการเมือง,พลเรือเอกเกาะหลัก เจริญรุทซ์ สมาชิกวุฒิสภาได้กล่าวว่า “.... เมื่อขยายฐานอายุผู้มีสิทธิ ออกเสียงเลือกตั้งออกไปแล้ว สิ่งที่เยาวชนจะต้องมี คือ จิตสำนึกทางการเมืองที่จะมาใช้สิทธิดังกล่าว นี้ นอกจากนี้เยาวชนจะต้องมีความเข้าใจในระบอบประชาธิปไตยที่มีพระมหากษัตริย์เป็นพระประมุข มีความเข้าใจในกฎหมาย มีความเข้าใจในเสียงส่วนใหญ่ และเคารพเสียงส่วนน้อยด้วย ซึ่งทั้งสามสิ่งนี้ คือ องค์ประกอบของจิตวิญญาณแห่งประชาธิปไตย...”

ขณะเดียวกันรัฐธรรมนูญฉบับใหม่มีบทบัญญัติเกี่ยวกับสื่อสารมวลชนต่าง ๆ ที่ทำหน้าที่ ในการเผยแพร่ข่าวสารที่มีเนื้อหาสาระด้านการเมือง จะต้องยึดหลักการในการนำเสนอข่าวสารที่ ถูกต้อง และสามารถก่อให้เกิดความรู้ ความเข้าใจ ความตระหนักและมีส่วนร่วมทางการเมืองแก่ ประชาชน ในฐานะที่เป็นสื่อกลางในการนำเสนอเนื้อหาและความคิดเห็นต่าง ๆ ด้วย

การศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของเยาวชนที่มีสิทธิในการออกเสียงเลือกตั้ง ซึ่งเป็นกลุ่มคนที่ยังขาดความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับเรื่องการเมือง จึงเป็นสิ่งจำเป็นเพราะถ้าหากเยาวชนยังไม่มีความรู้ ความเข้าใจที่ถูกต้องเกี่ยวกับการเมืองในระบบประชาธิปไตยแล้ว นับเป็นเรื่องที่เป็นอันตรายอย่างยิ่ง เพราะเมื่อใดที่ข้อมูลข่าวสารด้านการเมืองมีการนำเสนออย่างไม่ถูกต้องครบถ้วน จะส่งผลกระทบต่อความคิดเห็นเลือกสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรด้วย และหากมีการนำเสนอเนื้อหาข่าวสารด้านการเมืองที่ถูกต้องแต่มีการนำเสนอผ่านสื่อที่ไม่ตรงกับความสนใจ ก็จะส่งผลให้การนำเสนอข่าวสารดังกล่าวไม่บังเกิดประโยชน์ เป็นการสูญเสียทรัพยากรโดยไร้เหตุ

อย่างไรก็ตามการศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักศึกษาสถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ซึ่งนักศึกษาเป็นเยาวชนที่อยู่ในช่วงอายุระหว่าง 18 - 21 ปี และมีสิทธิออกเสียงเลือกตั้งสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร ซึ่งจังหวัดนครศรีธรรมราชมีผู้แทนราษฎรจำนวนมากแห่งหนึ่งของภาคใต้ แต่เท่าที่สังเกตนักศึกษายังขาดความรู้ ความเข้าใจ ในเรื่องการเมือง และมีการเปิดรับข่าวสารอย่างจำกัด กล่าวคือ นักศึกษาส่วนใหญ่ยังขาดการติดตามข่าวสารผ่านสื่อต่าง ๆ และเมื่อมีการเลือกตั้ง มีจำนวนของผู้ไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งในระดับต่ำ ซึ่งการศึกษานี้จะทำการสำรวจและศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับสื่อประเภทต่าง ๆ ว่านักศึกษามีการเปิดรับข่าวสารผ่านสื่อประเภทใด อันจะนำไปสู่การวางแผนกลยุทธ์ทางการสื่อสารเพื่อการนำเสนอข่าวสารด้านการเมือง อันจะเป็นการสร้างความรู้ ความเข้าใจเรื่องการเมืองให้กับเยาวชนซึ่งจะเป็นรากฐานของการสร้างระบอบประชาธิปไตยให้เข้มแข็งและจะนำไปสู่การมีส่วนร่วมทางการเมืองในอนาคตต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อศึกษาพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองของนักศึกษา
2. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างการเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อต่าง ๆ กับวัฒนธรรมทางการเมืองของนักศึกษา
3. เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางประชากรกับการเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองของนักศึกษา

ขอบเขตของการวิจัย

การศึกษาวิจัยครั้งนี้ ผู้วิจัยได้ศึกษาการเปิดรับข่าวสารด้านการเมืองจากสื่อต่าง ๆ ได้แก่ สื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ ของนักศึกษาระดับปริญญาตรี ชั้นปีที่ 1-4 สถาบันราชภัฏนครศรีธรรมราช ปีการศึกษา 2542 โดยวิธีการสุ่มตัวอย่าง (Simple Random) โดยมีจำนวนกลุ่มตัวอย่างทั้งสิ้น 300 คน

ผลที่คาดว่าจะได้รับ

1. เพื่อนำข้อมูลที่ได้จากการวิจัยไปใช้ในการวางแผนการผลิตสื่อประชาสัมพันธ์ที่มีเนื้อหาสาระเกี่ยวกับการเมืองให้เหมาะสมกับความต้องการและความสนใจของเยาวชนเพื่อให้เยาวชนได้รับรู้ข่าวสารอย่างถูกต้องครบถ้วน และมีส่วนร่วมในการเมืองมากขึ้น
2. เพื่อให้ทราบถึงพฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารของนักศึกษา อันจะเป็นแนวทางนำไปสู่กระบวนการตามนโยบายในการผลิตสื่อ รณรงค์ ประชาสัมพันธ์รูปแบบต่าง ๆ ฝ่ายสื่อมวลชน สื่อบุคคลและสื่อเฉพาะกิจ ทำให้เยาวชนมีทัศนคติที่ดี มีความเข้าใจ และมีส่วนร่วมทางการเมืองมากขึ้น

นิยามศัพท์

พฤติกรรมการเปิดรับข่าวสารด้านการเมือง : การฟัง การอ่าน การรับชมข่าวสารเกี่ยวกับการเมือง ทั้งในประเทศและต่างประเทศ จากสื่อมวลชน สื่อบุคคล และสื่อเฉพาะกิจ

ข่าวสารด้านการเมือง : เนื้อหาของสารที่ให้ความรู้เกี่ยวกับระบบการเมือง การปกครอง ความเคลื่อนไหวหรือกิจกรรมต่าง ๆ ที่เกี่ยวข้องกับทางการเมือง และการปกครองในระบบประชาธิปไตย ทั้งภายในประเทศและต่างประเทศ

การเปิดรับสื่อมวลชน : การรับฟังรายการวิทยุกระจายเสียง การอ่านหนังสือพิมพ์ นิตยสารและการชมรายการโทรทัศน์

การเปิดรับสื่อบุคคล : การรับฟังข่าวสารจากบุคคล ซึ่งอาจจะเป็นการติดต่อสื่อสารระหว่างบุคคล 2 คน หรือมากกว่านั้น เช่น การสื่อสารในกลุ่มเพื่อน ครู อาจารย์ หรือการพูดคุยระหว่างสมาชิกในครอบครัว เป็นต้น

การเปิดรับสื่อเฉพาะกิจ : การดู การอ่าน การรับฟัง สื่อรณรงค์ ที่ใช้ในวาระพิเศษต่าง ๆ อัน

ได้แก่การหาเสียงเลือกตั้งของพรรคการเมือง สื่อสิ่งพิมพ์สำหรับแจกในโอกาสต่าง ๆ เช่น ใบปลิว

แผ่นพับ สติกเกอร์ โปสเตอร์ แผ่นป้าย ขบวนการ หรือรถกระจายเสียงเคลื่อนที่ เป็นต้น

วัฒนธรรมทางการเมือง : แบบแผนของทัศนคติและความเชื่อของบุคคลที่มีต่อระบบการเมือง การปกครอง ซึ่งจะเป็นตัวกำหนดให้เกิดพฤติกรรมการมีส่วนร่วมทางการเมือง

ทัศนคติทางการเมืองแบบประชาธิปไตย : การที่บุคคลมีความศรัทธาต่อระบอบการปกครองใน

ระบอบประชาธิปไตย แบบรัฐสภา ยึดมั่นในศักดิ์ศรีและความสำคัญของปัจเจกบุคคล ความสามารถ

ของบุคคล การเคารพในสิทธิเสรีภาพของผู้อื่น และการเคารพในมติของเสียงส่วนใหญ่

ความสนใจทางการเมือง : การที่บุคคลมีความสนใจ กระตือรือร้น และติดตามข่าวสารกิจกรรม

ความเคลื่อนไหวด้านการเมืองรูปแบบต่าง ๆ อย่างสม่ำเสมอโดยผ่านสื่อ